

Sygn. akt VII U 1450/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 października 2019 r. w Warszawie

sprawy P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania P. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 4 lipca 2016 r. nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od odwołującego P. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. przyznaje adw. M. Ł. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za udzielenie pomocy prawnej odwołującemu piotrowi W. z urzędu oraz poleca wypłatę przyznanej kwoty ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie.

UZASADNIENIE

P. W. w dniu 23 sierpnia 2016 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Odwołujący zaskarżył decyzję organu rentowego z dnia 4 lipca 2016 r., nr: (...), której zarzucił naruszenie:

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 7 k.p.a. poprzez dokładne niewyjaśnienie stanu faktycznego sprawy, załatwienie sprawy z pominięciem interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, bezkrytyczne uznanie w całości błędnych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zapadłej decyzji co do wysokości zadłużenia w sytuacji terminowego opłacania należności publicznoprawnych i tym samym pozbawienie możliwości dokonania weryfikacji prawidłowości oceny rzeczywistego obrazu sprawy oraz uzyskania w ten sposób podstawy do trafnego zastosowania przepisów prawa;

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 8 k.p.a. poprzez naruszenie zasady pogłębiania zaufania obywateli do organu administracji publicznej;

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 9 k.p.a. poprzez zaniechanie należytego

i wyczerpującego poinformowania strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich prac i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego a w szczególności braku wystarczającego pouczenia o przysługujących uprawnieniach i tym samym zaniechanie poinformowania o wszczęciu postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie odpowiedzialności za zobowiązania terminowo uiszczane;

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 77 § 1 k.p.a. i art. 80 k.p.a. poprzez brak wszechstronnego zbadania sprawy i oceny zgromadzonego materiału dowodowego;

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 10 § 1 k.p.a. poprzez pominięcie zapewnienia czynnego udziału strony w czynnościach mających na celu ustalenie spełnienia zasadności wymogów statuowanych na gruncie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2 w/w ustawy;

- art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 11 k.p.a. poprzez brak wskazania w treści zaskarżonej decyzji przesłanek jej wydania wobec konieczności szerokiego motywowania rozstrzygnięć, a w szczególności nie odniesienia się w pełni do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co świadczy o szablonowym i tendencyjnym potraktowaniu sprawy;

- art. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez jego niezastosowanie związane z pominięciem uprawnienia umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek w sytuacji złożenia stosownego wniosku i spełnienia przesłanek warunkujących dopuszczalność zastosowania zwolnienia ze zobowiązania w całości.

W związku z tym ubezpieczony wniósł o uwzględnienie odwołania i zmianę zaskarżonej decyzji w całości bądź ewentualnie o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu oraz o zasądzenie od ZUS na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Ponadto odwołujący wniósł o dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze strony M. J. (1) celem wykazania braku skuteczności egzekucji z majątku PHU (...). K., M. J. Sp. J. (odwołanie z dnia 23 sierpnia 2016 r., k. 2-5 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 września 2016 r. wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy wskazał, że P. W. dokonał zgłoszenia jako płatnik składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach: od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r., od dnia 9 listopada 2005 r. do dnia 13 marca 2007 r., od dnia 15 grudnia 2008 r. do dnia 31 lipca 2009 r. oraz od dnia 1 października 2011 r. do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego, a nadto od dnia 1 sierpnia 2009 r. do dnia 30 września 2011 r. wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto zdaniem organu rentowego z dokumentów zawartych na indywidualnym koncie odwołującego wynika, że został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego

z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę w okresach: od dnia 9 marca 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. przez A. G., od dnia

1 sierpnia 2009 r. do dnia 28 lutego 2011 r. przez (...) Sp. z o.o. oraz od dnia 1 marca 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2011 r. przez I. W.. ZUS stwierdził, że podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ze stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca od dnia 9 marca 2007 r.

do dnia 13 marca 2007 r. oraz od dnia 15 grudnia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. były niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Jednocześnie organ rentowy podniósł, że prowadzenie działalności gospodarczej w okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia

30 kwietnia 2004 r., od dnia 9 listopada 2005 r. do dnia 8 marca 2007 r., od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 lipca 2009 r. oraz od dnia 1 września 2011 r. jest jedynym tytułem do objęcia odwołującego ubezpieczeniami społecznymi (odpowiedź na odwołanie z dnia 22 września 2016 r., k. 7 a. s.).

Ubezpieczony wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. P. na okoliczność wykazania całkowitej spłaty wymaganych składek za okres objęty sporem (pismo procesowe z dnia 8 września 2017 r., k. 107 a. s.).

Odwołujący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości celem wykazania, że nie posiada on zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w organie rentowym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie spornym. Nadto wniósł o zobowiązanie organu rentowego do przedłożenia akt postępowania dotyczącego skierowania wniosku w trybie art. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (pismo procesowe z dnia 5 kwietnia 2018 r., k. 162 a. s.).

Na rozprawie w dniu 9 października 2019 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (protokół rozprawy z dnia 9 października 2019 r., k. 243 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej odwołujący zgłosił się do ubezpieczeń społecznych za okresy od stycznia 1999 r. do kwietnia 2004 r., od listopada 2005 r. do marca 2007 r., od grudnia 2008 r. do lipca 2009 r. i od października 2011 r. oraz do ubezpieczenia zdrowotnego za okresy od stycznia 1999 r. do kwietnia 2004 r., od listopada 2005 r. do marca 2007 r. i od grudnia 2008 r. (zgłoszenie płatnika składek do ubezpieczeń społecznych, k. 52-72 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 6 maja 2016 r. zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia okresu podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Po zakończeniu postępowania organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 4 lipca 2016 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 1 i 1a, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. ZUS stwierdził, że P. W. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r., od dnia 9 listopada 2005 r. do dnia 13 marca 2007 r., od dnia 15 grudnia 2008 r. do dnia 31 lipca 2009 r. oraz od dnia 1 września 2011 r. Organ rentowy przytoczył tożsame argumenty, jak w przytoczonym uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie (zawiadomienie z dnia 6 maja 2016 r. oraz decyzja z dnia 4 lipca 2016 r., k. 1-3 i 13-15 akt ZUS).

Organ rentowy jednocześnie w dniu 7 czerwca 2017 r. zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, co doprowadziło do wydania decyzji z dnia 15 grudnia 2017 r., nr: (...) (zawiadomienie z dnia 7 czerwca 2017 r. i decyzja z dnia 15 grudnia 2017 r., akta ZUS).

Odwołujący zaskarżył w/w decyzję w dniu 30 stycznia 2018 r. Sąd jednak zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na toczący się proces w niniejszej sprawie (odwołanie z dnia 30 stycznia 2018 r. oraz postanowienie z dnia 25 lipca 2018 r., k. 3-4 i 14 a. s. VII U 221/18).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. W ocenie Sądu dokumenty te nie były kwestionowane przez strony i nie budziły ich zastrzeżeń co do ich wiarygodności. Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia. W związku z

tym Sąd oddalił wnioski dowodowe zgłoszone w postępowaniu sądowym przez odwołującego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości celem wykazania, że nie posiada on zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w organie rentowym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie spornym jest chybiony. W tym kontekście należy zaznaczyć, że przedmiot sporu w niniejszej sprawie dotyczył jedynie kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym. (...) dowodowa strony odwołującej odnosiła się do zakresu spraw związanego z należnościami względem organu rentowego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków i zobowiązanie organu rentowego do przedstawienia akt postępowania również był związany z ustaleniem całkowitej spłaty przez odwołującego wymaganych składek za okres objęty sporem. Sąd ponownie podkreśla, że również ten wniosek dotyczył w swej treści odmiennego przedmiotu sporu, aniżeli występujący w toku niniejszego procesu.

Tak zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie P. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...)Oddział w W. z dnia 4 lipca 2016 r., nr: (...), jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

W świetle art. 13 pkt 4 ustawy, osoby takie podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania.

W rozpatrywanej sprawie Sąd, mając na względzie cytowane przepisy oraz ustalony stan faktyczny, nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony w treści odwołania skonstruował zarzuty odnoszące się do wydanego rozstrzygnięcia przez organ rentowy w sposób bardzo ogólnikowy. Odwołujący twierdził, że ZUS nie dokonał wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego zawartego w trakcie toczącego się postępowania administracyjnego. Ubezpieczony wszystkie zarzuty kierował celem wykazania bezskuteczności egzekucji, która wiązałaby się z brakiem podstaw do opłacenia na rzecz organu rentowego należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Sąd Okręgowy zważył,

że przedmiot sporu wyznacza treść decyzji organu rentowego. W sprawach z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych postępowanie przed sądem stanowi dalszy ciąg postępowania toczącego się wcześniej przed organem rentowym. W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt II UK 11/14). Ze specyfiki spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych wynika, że kognicja sądu w danej sprawie zawsze wyznaczona jest zakresem rozpoznania zaskarżonej decyzji, gdyż sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego sąd pierwszej instancji kontroluje bowiem jej zgodność z prawem, a sąd drugiej instancji - prawidłowość rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji w odniesieniu do stanu rzeczy (faktycznego i prawnego) istniejącego w chwili wydania przez organ rentowy decyzji. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania jest określony treścią decyzji organu rentowego, od której odwołanie wszczynają postępowanie przed sądem pracy i

ubezpieczeń społecznych. Treść decyzji organu rentowego wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000 r., sygn. akt II UKN 685/99; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., sygn. akt II UZ 52/99, z dnia 13 maja 1999 r., sygn. akt II UZ 52/99; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 stycznia 2017 r., sygn. akt III AUa 303/16).

Wobec powyższego należało rozważyć jedynie, czy odwołujący faktycznie powinien być objęty ubezpieczeniami społecznymi w okresie spornym, który został wskazany w zaskarżonej decyzji. W toku postępowania sądowego organ rentowy przedstawił liczne dokumenty, które stanowiły wysoki walor dowodowych. Wynikało z nich, że odwołujący zgłaszał się do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, ponieważ wypełniał stosowne deklaracje do organu rentowego. Należy podkreślić, że ze zgromadzonego materiału dowodowego w aktach nie wynika, aby odwołujący w okresach spornych zawiesił lub wykreślił działalności gospodarczej. Zatem w ocenie Sądu był wówczas osobą ubezpieczoną. Sąd Okręgowy przy tym w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że skoro z działalnością gospodarczą wiąże się konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego, to taki płatnik powinien liczyć się

z ryzykiem obejmującym okresy faktycznego przestoju w wykonywaniu działalności, czy to z powodu braku płynności finansowej, czy też z powodu choroby przedsiębiorcy, braku zleceń itp. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2007 r., sygn. akt I UK 300/06). Ubezpieczony nie wskazywał,

że w okresach od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 kwietnia 2004 r., od dnia

9 listopada 2005 r. do dnia 13 marca 2007 r., od dnia 15 grudnia 2008 r. do dnia 31 lipca 2009 r. oraz od dnia 1 września 2011 r. był niezdolny do prowadzenia działalności gospodarczej czy też miałby jakiegokolwiek problemy finansowe. Organ rentowy przedstawił stosowne dowody, z których wynika obowiązek ubezpieczeniowy odwołującego. Dlatego też na ubezpieczonym spoczywał ciężar dowodowy i obowiązek wykazania, że w okresach objętych decyzją nie prowadził działalności gospodarczej, a co za tym idzie nie powinien podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Zdaniem Sądu wnioski dowodowe ubezpieczonego nie miały na celu takiego ustalenia, a jedynie prowadziły do nieuzasadnionego przedłużenia obecnego postępowania sądowego. Zobowiązanie organu rentowego do przedłożenia akt sprawy oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego i zeznań świadków mógł prowadzić jedynie do wykazania braku podstaw do ściągnięcia należności od odwołującego względem organu rentowego. Jednakże te ustalenia nie mogły być dokonane na gruncie niniejszego postępowania sądowego. Wobec powyższego Sąd uznał,

że ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów, które mogłyby podważyć zasadność wydania zaskarżonej decyzji przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że decyzja ustalająca obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym odwołującego jest rozstrzygnięciem wstępnym. Z istoty tej decyzji nie wynika bezpośrednio obowiązek odwołującego do uiszczenia składek czy innych zaległości finansowych względem organu rentowego. ZUS zaskarżoną decyzją ustalił jedynie okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym w sposób prawidłowy, w oparciu

o udostępnioną dokumentację. Zatem okoliczności zaprezentowane przez ubezpieczonego nie mogą stanowić przesłanki, która uzasadniałaby zmianę zaskarżonej decyzji. Sąd miał na uwadze, że odwołujący w spornych okresach czasu ujętych w decyzji prowadził działalność gospodarczą. Nadto

z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania wynika, że wówczas nie zawiesił ani nie wykreślił swojej firmy z centralnej ewidencji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 i 3 wyroku. Odwołujący został uznany za stronę przegrywającą proces zgodnie z art. 98 k.p.c. W związku z tym należało zasądzić na rzecz organu rentowego kwotę 360,00 złotych na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U.

z 2015 r., poz. 1800) obowiązującego w dacie złożenia odwołania przez ubezpieczonego. Odwołujący był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu adwokata M. Ł.. W związku z tym Sąd przyznał na jego rzecz kwotę 360,00 złotych w oparciu o § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) oraz przyznaną kwotę powiększył na podstawie § 4 ust. 3 tego rozporządzenia o stawkę podatku od towarów i usług.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)